

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Wniosek dotyczący nowego konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju „Nasz świat, nasza godność, nasza przyszłość”

(2017/C 207/08)

Sprawozdawca:	Jesús GAMALLO ALLER (ES/EPL), dyrektor generalny ds. stosunków zewnętrznych i stosunków z Unią Europejską w rządzie regionu Galicja
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji w sprawie wniosku dotyczącego nowego konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju „Nasz świat, nasza godność, nasza przyszłość”
	COM(2016) 740 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Wprowadzenie

1. Uznaje, że w przyjętym przez ONZ we wrześniu 2015 r. programie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 ustanawia się nowe i ambitne ramy zobowiązań, w których wzywa się wszystkie państwa członkowskie do ukierunkowanych na zmiany wysiłków na rzecz zrównoważonych strategii w zakresie rozwoju sprzyjających włączeniu społecznemu, zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym.
2. Uważa, że program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 od początku miał mieć charakter uniwersalny, dlatego zobowiązuje wszystkie kraje, a także UE i jej państwa członkowskie, do przeglądu krajowych polityk i zobowiązań międzynarodowych z myślą o uzgodnieniu ich z celami programu działań; zwraca jednak uwagę na fakt, że zadania tego nie należy wykonywać jedynie na poziomie krajowym, lecz również w obszarze polityk i kompetencji należących do samorządów lokalnych i regionalnych UE.
3. Podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie powinny odgrywać kluczową rolę w rozwijaniu i wdrażaniu programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; w tym względzie pozytywnie ocenia kroki poczynione dzięki komunikatowi „Kolejne działania mające zapewnić Europie zrównoważoną przyszłość – Europejskie działanie na rzecz zrównoważoności” oraz globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE.
4. Uważa, że program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 należy rozumieć jako wielopodmiotowy program na różnych poziomach, skierowany do wszystkich władz publicznych różnych szczebli (lokalnych, regionalnych, krajowych i międzynarodowych) oraz angażujący te władze, a także inne, odmienne od władz, podmioty społeczne; jednocześnie zwraca uwagę na fakt, że wiele celów programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 wpływa bezpośrednio na obszary działania i kompetencje władz szczebla niższego niż krajowy, dlatego ich realizacja wymaga promowania pełnego zaangażowania regionów i władz lokalnych w transpozycję celów zrównoważonego rozwoju i w opracowanie strategii politycznych umożliwiających ich realizację.
5. Zgadza się z Komisją co do potrzeby opracowania nowego konsensusu w sprawie rozwoju, który stanowiłby przegląd i aktualizację ustaleń z 2005 r., w celu sprostania wyzwaniom związanym z programem działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, a także zmianom, jakie zaszły na całym świecie i w systemie współpracy na rzecz rozwoju.
6. Zgadza się z Komisją co do faktu, że najlepszym sposobem na poczynienie postępów w ramach programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 jest wzmocnienie koordynacji polityki w zakresie współpracy UE i jej państw członkowskich; nalega jednak na to, że w związku z wszechstronnym charakterem programu działań do roku 2030 i wzajemnymi powiązaniem istniejącymi między jego celami, należy również promować postępy w zakresie spójności polityki Unii i państw członkowskich.

Globalne wyzwania oraz program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030

7. Stwierdza, że postępująca globalizacja sprawiła, że stoimy wobec bardziej złożonego i zintegrowanego świata, w którym zmienia się charakter i podział władzy na skalę międzynarodową; ponadto zwiększa się zróżnicowanie krajów rozwijających się, zmienia się rozmieszczenie ubóstwa na świecie, zwiększają się nierówności w państwach i poszerza obszar międzynarodowych dóbr publicznych; zdaje sobie sprawę, że program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 to zrozumiała próba zareagowania na wspomniane przemiany oraz wyzwania związane z propagowaniem rozwoju w nadchodzących dziesięcioleciach.

8. Uznaje uniwersalny charakter programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 zobowiązujący wszystkie kraje i społeczeństwa do wspólnych wysiłków na rzecz uzgodnienia swoich polityk z wyznaczonymi w programie celami; zwraca jednak uwagę na potrzebę podejmowania tego rodzaju wysiłków na wszystkich poziomach działań publicznych, w tym również na szczeblu samorządów lokalnych i regionalnych.

9. Potwierdza, że przyświecające celom zrównoważonego rozwoju zamiary zmuszają do wykroczenia poza ramy prac związanych z oficjalną pomocą rozwojową (ODA); zdaje sobie sprawę, że choć oficjalna pomoc rozwojowa będzie nadal kluczowym źródłem finansowania najbardziej potrzebujących krajów oraz mechanizmem wyzwalamym zmiany w innych państwach, to nowy program działań zobowiązuje do poszerzenia horyzontów oraz uwzględnienia innych źródeł i instrumentów nienależących do ODA.

10. Rozumie, że potrzeba uruchomienia zasobów i potencjału wykraczających poza pomoc zobowiązuje do bardziej strategicznych działań w ramach różnych systemów i rodzajów współpracy działających obecnie na poziomie międzynarodowym; choć współpraca północ-południe będzie nadal odgrywać znaczącą rolę, należałoby w większym stopniu skoordynować ją z takimi systemami współpracy, jak południe-południe lub opartymi na trójkącie; zwraca również uwagę na znaczącą rolę, jaką w nowym programie działań może odegrać współpraca zdecentralizowana dzięki wymianie doświadczeń podmiotów szczebla niższego niż krajowy w dziedzinie ich konkretnych kompetencji; wreszcie, zdaje sobie sprawę, że UE i państwa członkowskie powinny ściślej współpracować w ramach różnych mechanizmów współpracy regionalnej i wielostronnej, zgodnie z wielopoziomowym podejściem, na którym opiera się program działań do roku 2030.

11. Uważa, że ze względu na swój ambitny i wszechstronny charakter program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 wymaga udziału większej liczby bardziej różnorodnych podmiotów, w tym władz lokalnych i regionalnych, jak również organizacji społeczeństwa obywatelskiego, przedsiębiorstw, fundacji, wyższych uczelni lub ośrodków analitycznych, m.in. po to, by zmobilizować i wykorzystać wartość dodaną, jaką każdy z tych podmiotów posiada dzięki własnym doświadczeniom i obszarowi działania.

Reakcja Unii Europejskiej

12. Popiera propozycję przyjęcia przez UE i jej państwa członkowskie zdecydowanego i aktywnego zobowiązania dotyczącego wdrożenia programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, do czego niezbędne jest propagowanie spójnego uwzględnienia celów zrównoważonego rozwoju we wszystkich politykach publicznych stosowanych w UE na różnych szczeblach – unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym; podkreśla potrzebę stopniowego dostosowywania polityk i zachęć, na podstawie których działają podmioty, zgodnie z założeniami programu działań.

13. Zgadza się, że działania zewnętrzne UE mają kluczowe znaczenie dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju, dlatego cieszy się z postępów poczynionych w celu wykonania tego zadania dzięki priorytetom określonym w Traktacie o Unii Europejskiej (art. 21 ust. 2 TUE) i w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (art. 208 TFUE); popiera wniosek Komisji dotyczący osiągnięcia tego, by nowy konsensus europejski w sprawie rozwoju przyczynił się do realizacji priorytetów działań zewnętrznych Unii Europejskiej, zgodnie z ich definicją w globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej.

14. Popiera Komisję w jej zamiarze zwiększenia koordynacji polityki rozwoju z innymi politykami wspólnotowymi o wymiarze międzynarodowym, takimi jak m.in. pomoc humanitarna, handel, integracja regionalna, zdrowie, edukacja, energia, rybołówstwo, rolnictwo, ochrona środowiska, nauka i technologia, migracja i azyl czy europejska polityka sąsiedztwa; podkreśla jednak, że większa koordynacja nie wystarczy, ponieważ należy również zwiększyć spójność tych polityk z uzgodnionymi na szczeblu międzynarodowym celami w zakresie rozwoju.

15. Zgadza się z Komisją, że skuteczność wymaga wspólnej reakcji wpisującej się w kryteria Unii Europejskiej; podkreśla jednak, że w ten sposób należy zorganizować nie tylko współpracę między UE a jej państwami członkowskimi, lecz również między państwami członkowskimi a władzami lokalnymi i regionalnymi, do których należą kompetencje niezbędne do realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

16. Popiera wniosek Komisji dotyczący osadzenia współpracy Unii Europejskiej i państw członkowskich na rzecz rozwoju na podejściu opartym na prawach, w ramach którego najważniejszym elementem byłby człowiek, na którego ukierunkowane byłyby wszystkie wysiłki w dziedzinie rozwoju; rozumie ponadto, że podejście to jest spójne z celami zrównoważonego rozwoju i z zobowiązaniem do „niepozostawiania nikogo w tyle” zapisanym w programie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, z myślą o objęciu postępami w dziedzinie rozwoju grup społecznych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji.

17. Zgadza się z Komisją co do położenia nacisku na równość płci, która powinna zajmować centralne miejsce w tym podejściu oraz leżeć u podstaw wszystkich działań w ramach współpracy na rzecz rozwoju UE i jej państw członkowskich, jak również w ramach współpracy zdecentralizowanej, co wiąże się nie tylko z działaniami wymierzonymi w istniejące obecnie w tej dziedzinie nierówności, lecz również z promowaniem, na wszystkich szczeblach, praw i upodmiotowienia kobiet oraz ich dostępu do edukacji.

Nasze wspólne priorytety

18. Rozumie, że jednym z kluczowym celów polityki na rzecz rozwoju UE i państw członkowskich jest wspieranie walki krajów z ubóstwem, z uwzględnieniem poprawy poziomu świadczenia podstawowych usług socjalnych całej ludności oraz poziomu jakości tych usług, zgodnie z programem działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; zwraca jednak uwagę na fakt, że znaczną część tych usług świadczą zdecentralizowane organy administracji, dlatego kluczowe znaczenie dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju ma wsparcie udzielane samorządom lokalnym i regionalnym.

19. Zgadza się z celem programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 dotyczącym budowania społeczeństw sprzyjających włączeniu społecznemu poprzez walkę z nierównościami społecznymi i propagowanie spójności społecznej; jednocześnie uważa, że zdecentralizowane organy administracji odgrywają kluczową rolę w identyfikowaniu procesów wykluczenia społecznego i marginalizacji, na których opierają się te nierówności, a także w poprawie prowadzących do nich okoliczności.

20. Uznaje znaczenie budowania pokojowych i dobrze zarządzanych społeczeństw poprzez likwidowanie przemocy i braku bezpieczeństwa oraz wzmocnienie skutecznych i przejrzystych instytucji; zwraca uwagę na to, że proces ten powinien obejmować organy terytorialne jak najbliższe obywatelom, dzięki wspieraniu instytucji lokalnych i regionalnych, co sprzyjałoby ugruntowaniu mechanizmów umożliwiających uczestnictwo i demokratyczną kontrolę społeczeństwu zaangażowanemu w realizację celów rozwoju zrównoważonego zawartych w programie działań do roku 2030; w związku z tym podstawowym wymiarem działań i strategii poszczególnych podmiotów – zarówno rządowych, jak i pozarządowych – należących do międzynarodowego systemu współpracy na rzecz rozwoju powinna stać się edukacja na rzecz globalnego obywatelstwa.

21. Zgadza się z celem programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 dotyczącym zapewnienia procesom rozwoju warunków w zakresie zrównoważenia środowiskowego poprzez ulepszenie zarządzania zasobami naturalnymi i ochrony najbardziej delikatnych ekosystemów; również w tym przypadku kluczowe znaczenie dla realizacji tej polityki mają władze lokalne i regionalne, w ramach starań o pogodzenie zrównoważoności z postępem gospodarczym i społecznym odnośnych społeczności; cel ten nabiera szczególnego znaczenia w kontekście 11. celu zrównoważonego rozwoju dotyczącego potrzeby budowania „bezpiecznych, odpornych i zrównoważonych miast i osiedli ludzkich sprzyjających włączeniu społecznemu”.

22. Uważa, że ważne jest zachęcanie krajów do wejścia na drogę zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i tworzącego godne miejsca pracy, zgodnie z zapisami programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; zwraca uwagę na rolę, jaką mogą odegrać władze lokalne i regionalne w upowszechnianiu takich procesów poprzez tworzenie bazy produkcyjnej na dobrze określonych obszarach i zawieranie porozumień przez podmioty, z udziałem małych i średnich przedsiębiorstw lokalnych.

23. Podsumowując, zwraca uwagę na znaczenie, jakie w krajach partnerskich mają zdecentralizowane organy administracji publicznej dla skutecznego wdrożenia programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; kładzie szczególny nacisk na rolę, jaką współpraca zdecentralizowana może odegrać w przekazywaniu doświadczeń i potencjału między tego rodzaju podmiotami; wnosi, by w nowym konsensusie europejskim w sprawie rozwoju uznawano i wzmocniano różne warianty tego rodzaju współpracy.

Partnerstwo – Unia Europejska jako siła napędowa wdrażania programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030

24. Zgadza się, że mimo iż każdy kraj jest odpowiedzialny za własny rozwój, cele zrównoważonego rozwoju można zrealizować jedynie pod warunkiem utworzenia globalnego sojuszu łączącego wszystkie kraje, instytucje wielostronne i pozostałe podmioty społeczne, w ramach którego prowadzono by wspólne działania na rzecz opracowania zrównoważonych strategii rozwoju sprzyjających włączeniu społecznemu, zgodnie z zapisami programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; jednocześnie potwierdza, że władze lokalne i regionalne powinny uczestniczyć w tych wspólnych wysiłkach wnosząc do ich obszaru działań własny potencjał i zasoby.

25. Kładzie nacisk na kluczową rolę, jaką współpraca zdecentralizowana może odegrać w ugruntowaniu wielostronnych sojuszy mających na celu propagowanie zmian w krajach rozwijających się w znaczeniu zawartym w programie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; w nowym konsensusie europejskim w sprawie rozwoju należy uznać wkład tego wariantu współpracy i jego charakter uzupełniający w stosunku do innych wariantów.

26. Podkreśla znaczenie działania Unii Europejskiej i jej państw członkowskich na rzecz procesów koordynacji, podziału zadań i spójności między podmiotami w ramach tego globalnego sojuszu; zdaje sobie sprawę, że cel ten będzie łatwiej osiągnąć, jeżeli Unia Europejska i państwa członkowskie wzmocnią wspólny program w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju, poczynszyszy od wspólnych wizji wynegocjowanych z krajami partnerskimi; zwraca jednak uwagę na potrzebę udziału władz lokalnych i regionalnych w tym procesie dialogu i uzgodnień.

27. Podobnie rozumie, że wysiłek w zakresie koordynacji powinien przełożyć się na aspekty operacyjne podczas uruchamiania wspólnych programów orientacyjnych w krajach partnerskich; podkreśla również, że należałoby w miarę możliwości działać wspólnie na poziomie krajowym, regionalnym lub międzynarodowym, z myślą o zwiększeniu skumulowanego wpływu działań Unii Europejskiej i jej państw członkowskich; ponadto podkreśla, że również podmioty współpracy zdecentralizowanej powinny uczestniczyć w procesach opracowywania i wdrażania tych programów oraz w ich monitorowaniu i ewaluacji.

28. Apeluje, aby w miarę możliwości w krajach partnerskich wykorzystywano jako rodzaj współpracy bezpośrednie wsparcie budżetowe lub unijne fundusze powiernicze, ułatwiające koordynację pomiędzy podmiotami i umożliwiające bardziej zintegrowane i elastyczne wykorzystywanie zasobów w krajach partnerskich.

29. Zgadza się z Komisją co do znaczenia uruchomienia na dużą skalę środków publicznych i prywatnych, krajowych i międzynarodowych na cele programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, zgodnie z planem działania z Akry; rozumie, że w tym celu należy wykorzystywać zasoby publiczne w celu uruchomienia zasobów prywatnych i wykorzystania ich do efektu dźwigni, z myślą o rozwoju poprzez innowacyjne instrumenty finansowe i różnego rodzaju instrumenty łączone (połączenie darowizny z kredytami); zwraca jednak uwagę na potrzebę odpowiedniego zapewnienia, że uruchomione zasoby: a) mają jasny cel w zakresie rozwoju; b) wpisują się w priorytety państwa partnerskiego; c) cechują się wyraźną dodatkowością w stosunku do zasobów publicznych; d) podlegają skutecznym mechanizmom kontroli pod względem ich wykorzystania/przeznaczenia, jak też podlegają stopniowej weryfikacji pod kątem realizacji zadeklarowanych celów rozwoju.

30. Podkreśla znaczenie, jakie dla współpracy na rzecz rozwoju UE i państw członkowskich ma uczestnictwo, zmobilizowanie i włączenie jak największej liczby podmiotów wspierających cele zrównoważonego rozwoju, w tym m.in. władz lokalnych i regionalnych, sektora prywatnego, społeczeństwa obywatelskiego i środowisk naukowych, które rozpałyby z własnych zdolności, doświadczeń i zasobów; zwraca uwagę na fakt, że współpraca zdecentralizowana jest rodzajem współpracy szczególnie wskazanym do propagowania i organizowania tego rodzaju wielostronnych sojuszy bazujących na danym terytorium. Wzywa Komisję i państwa członkowskie, by wspierały lokalne i regionalne organy administracji publicznej, tak aby te mogły włączać cele zrównoważonego rozwoju do swoich strategii. Podkreśla, że współpraca zdecentralizowana zapewnia otoczenie szczególnie sprzyjające tworzeniu przestrzeni dla globalnego obywatelstwa z myślą o tym, by obywatele prowadzili refleksję na temat celów zrównoważonego rozwoju, uczestniczyli w strategiach publicznych służących wdrażaniu tych celów oraz w monitorowaniu realizacji programu działań do roku 2030.

31. Wskazuje na znaczenie, jakie ma wzmocnienie zdolności technicznych i instytucjonalnych państw partnerskich, by państwa te mogły zachęcać do przechodzenia na zrównoważone strategie w zakresie rozwoju sprzyjające włączeniu społecznemu, zgodnie z zapisami programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; podkreśla, że proces ten powinien objąć również zdecentralizowane organy administracji państw partnerskich.

32. Podkreśla, że w ramach współpracy na rzecz rozwoju UE i jej państw członkowskich należy rozdzielać zasoby według jasnych i przejrzystych zasad, z uwzględnieniem potrzeb, braków strukturalnych i zdolności do uruchamiania alternatywnych zasobów państw partnerskich; jednocześnie kładzie nacisk na fakt, że zasoby i działania powinny być zgodne z zobowiązaniem do „niepozostawiania nikogo w tyle”.

33. Zwraca uwagę na to, że zgodnie z powyższym, kraje o najniższych dochodach, a w szczególności kraje najsłabiej rozwinięte (kraje LDC), jak również kraje znajdujące się w niestabilnej sytuacji lub w sytuacji pokonfliktowej, powinny być priorytetowymi beneficjentami najbardziej korzystnych elementów pomocy międzynarodowej udzielanej przez UE i jej państwa członkowskie.

34. Ostrzega jednak, że liczne kraje o średnich dochodach cierpią na poważne ograniczenia strukturalne, ich sytuacja wewnętrzna jest bardzo różnorodna, instytucje są słabe, a społeczeństwa podzielone; współpraca na rzecz rozwoju, w tym współpraca finansowa, może pomóc tym krajom przezwyciężyć swoje ograniczenia i propagować proces zrównoważonego rozwoju zwiększającego również ich zdolność do bardziej aktywnego uczestnictwa w realizacji programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030.

35. Zdaje sobie sprawę, że uporządkowana migracja może stanowić dźwignię postępu zarówno dla kraju pochodzenia, jak i dla kraju przyjmującego, oprócz korzyści, jakie może ona przynieść samym migrantom; uważa, że należy włączyć uporządkowane zarządzanie migracjami w cele działań na rzecz rozwoju, starając się zapewnić odpowiednie przepisy i wsparcie w celu ochrony praw człowieka migrantów na całym szlaku migracyjnym i w kraju przyjmującym oraz w celu zaoferowania im szans w krajach pochodzenia, z myślą o zmniejszeniu presji niekontrolowanych przepływów migracyjnych.

36. Stwierdza, że instrumenty służące współpracy na rzecz rozwoju wykraczają poza konkretny obszar pomocy międzynarodowej i obejmują rozwiązania, które – choć nie są tak namacalne, jak oficjalna pomoc rozwojowa – mogą potencjalnie tworzyć szanse na rozwój; uważa, że współpraca na rzecz rozwoju UE i jej państw członkowskich powinna aktywnie włączać tę grupę rozwiązań instrumentalnych i dostosować źródła wykorzystanych instrumentów do warunków

panujących w poszczególnych państwach członkowskich, w tym w krajach o średnich dochodach.

37. Popiera wniosek Komisji dotyczący uruchomienia ambitnego Planu inwestycji zewnętrznych z myślą o uruchomieniu inwestycji prywatnych, wzmocnieniu pomocy technicznej służącej odpowiedniemu przygotowaniu projektów władz lokalnych i przedsiębiorstw oraz o utworzeniu dobrego otoczenia dla przedsiębiorstw, przy należytym uwzględnieniu priorytetów władz lokalnych i regionalnych w zakresie rozwoju terytorialnego; uważa, że plan ten powinien wpisywać się w cele wyznaczone w programie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 i ułatwiać udział władz lokalnych i regionalnych z myślą o zapewnieniu właściwego wdrożenia tego planu.

38. Zgadza się z Komisją w kwestii znaczenia wsparcia dla systemów integracji regionalnej w celu umożliwienia wzmocnienia procesów rozwoju zaangażowanych państw i poprawy dostarczania regionalnych dóbr publicznych, z myślą o skuteczniejszej realizacji programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; przyjmuje do wiadomości przegląd polityki sąsiedztwa z punktu widzenia nowych priorytetów zapisanych w tym programie. Równocześnie zwraca uwagę, że w ramach tej polityki trzeba za pomocą odpowiednich środków wsparcia zacieśniać współpracę między regionami.

Zwiększenie wpływu działań Unii Europejskiej

39. Podkreśla potrzebę dalszych wysiłków podejmowanych w celu poprawy skuteczności współpracy na rzecz rozwoju przy zastosowaniu ustaleń przyjętych na szczytach w Rzymie, Paryżu, Akrze i Pusanie; jednocześnie stwierdza, że aby wysiłki w dziedzinie współpracy przyniosły efekty i odzwierciedlały potrzeby danego obszaru i jego mieszkańców, ważne jest wspieranie rozwoju zdolności instytucjonalnych w krajach partnerskich i zachęcanie tych krajów m.in. do tego, by w swych krajowych dokumentach planowania uwzględniały główne priorytety władz lokalnych i regionalnych.

40. Przyjmuje do wiadomości, że za pomocą samej współpracy na rzecz rozwoju nie sfinansuje się przemian, jakich wymaga program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; dlatego podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie powinny wykorzystać współpracę w charakterze dźwigni umożliwiającej zdobycie dodatkowych zasobów pochodzących z innych źródeł, a także w charakterze katalizatora służącego zmianie zachęt i wspieraniu pozytywnych przemian w krajach rozwijających się.

41. Ponownie stwierdza, że jeżeli kraje UE chcą być wiarygodnym punktem odniesienia na świecie, muszą wypełniać swoje zobowiązania; dlatego zdaje sobie sprawę, że powinny one założyć osiągnięcie celów przyjętych przez UE w ramach międzynarodowej agendy na rzecz finansowania rozwoju, i stoi na stanowisku, że powinny wypełnić swoje zobowiązania podjęte w Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, w tym porozumienia dotyczące finansowania ochrony środowiska.

42. Potwierdza, że warto dostosować współpracę do zasięgu instrumentów i działań, które, wykraczając poza pomoc, są wprowadzane do systemu międzynarodowego z myślą o wsparciu dla procesów rozwoju; w tym względzie zgadza się, że warto monitorować wysiłki OECD służące opracowaniu nowego miernika finansowania rozwoju, w tym utworzenie pojęcia całkowitego oficjalnego wsparcia na rzecz zrównoważonego rozwoju (ang. Total Official Support for Sustainable Development).

43. Zgadza się, że w odniesieniu do wielu problemów wspomnianych w programie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 brak skutecznych rozwiązań technicznych, dlatego należy poszukiwać alternatywnych rozwiązań opartych na kreatywności, propagowaniu wiedzy oraz innowacjach technologicznych i społecznych; uważa, że współpraca zdecentralizowana może odegrać w tym obszarze ważną rolę poprzez przekazywanie uzyskanych doświadczeń w ramach szczebla lokalnego i regionalnego.

44. Stwierdza, że nie uda się zrealizować programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 bez znaczącego zwiększenia spójności polityk, z uwzględnieniem wpływu, jaki na cele w zakresie rozwoju wywierają wszystkie polityki publiczne; nalega ponadto na fakt, że postępy w dziedzinie spójności powinny mieć miejsce zarówno w ramach obszarów działań publicznych (horyzontalnych), jak i między poziomami sprawowania rządów (lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym) dzięki zastosowaniu podejścia obejmującego wszystkie organy administracji (*whole of government*) w strategiach i programach publicznych w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej.

45. Zwraca uwagę na potrzebę udziału wszystkich podmiotów unijnej współpracy w wysiłkach na rzecz przejrzystości, które to wysiłki powinny dotyczyć uruchamianych przez nie zasobów; zdaje sobie sprawę, że władze publiczne (szczebla unijnego, krajowego, regionalnego i lokalnego) muszą odegrać znaczącą rolę w tych wysiłkach, z myślą o zwiększeniu swojej odpowiedzialności i jakości swoich działań.

46. Jest zdania, że osadzenie działań na konkretnym terytorium, przy udziale podmiotów zamieszkujących ten obszar i opierając się na zdecentralizowanej współpracy, może być najlepszym sposobem na upowszechnianie pełnego i różnorodnego procesu przechodzenia na zrównoważone modele rozwoju sprzyjające włączeniu społecznemu.

47. W związku z powyższym Komitet Regionów ponawia swoją ofertę wniesienia wkładu w realizację programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, a także ofertę wymiany wiedzy i doświadczeń z pozostałymi organami władzy publicznej oraz z ich odpowiednikami w krajach rozwijających się, za pośrednictwem przeznaczonej dla władz lokalnych i regionalnych platformy informacyjnej i dyskusyjnej (portalu) na temat rozwoju, a także za pośrednictwem organizowanej co dwa lata konferencji na temat współpracy zdecentralizowanej oraz forów międzynarodowych: Eurośródziemnomorskiego Zgromadzenia Samorządów Lokalnych i Regionalnych (ARLEM-u) oraz Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego (CORLEAP-u). Komitet Regionów pragnie wspierać i koordynować współpracę zdecentralizowaną władz lokalnych i regionalnych Unii Europejskiej z władzami lokalnymi i regionalnymi krajów sąsiadujących w ramach konkretnych inicjatyw, takich jak np. inicjatywa nikozyjska na rzecz Libii.

48. Uważa, że konieczne jest prowadzenie wiarygodnej polityki komunikacji na temat rozwoju zrównoważonego, aby sprzyjać lepszemu rozumieniu wyzwań i niezbędnych do wdrożenia strategii oraz uzyskać bardziej świadome i czynne wsparcie ze strony obywateli, traktując współpracę na rzecz rozwoju i zaangażowanie w realizację programu działań ONZ do roku 2030 jako inwestycję w przyszłość. Należy także wyjaśnić obywatelom UE znaczenie celów współpracy na rzecz rozwoju, informując o obopólnych korzyściach wynikających z tej polityki, takich jak tworzenie stref stabilności regionalnej. Ponadto istnieje potrzeba zwiększenia dostrzegalności działań różnych podmiotów zaangażowanych w ten proces, takich jak władze lokalne i regionalne, w tym regiony najbardziej oddalone, które od wielu lat z powodzeniem rozwijają politykę współpracy z sąsiednimi krajami.

Działania następcze w związku z podjętymi zobowiązaniami

49. Popiera propozycję, by wszystkie podmioty współpracy stopniowo dostosowywały swoje systemy sprawozdawczości oraz wskaźniki monitorowania do treści programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; wspiera również opracowywanie wspólnych sprawozdań podsumowujących, w których przedstawiano by postępy poczynione w dziedzinie programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, a następnie przedstawiano je Forum Politycznemu Wysokiego Szczebla ds. Zrównoważonego Rozwoju ONZ; nalega na aktywny udział władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu tych sprawozdań poprzez informowanie o działaniach prowadzonych w obszarach ich kompetencji dzięki współpracy zdecentralizowanej.

50. Zgadza się co do potrzeby wzmocnienia systemów statystycznych w celu monitorowania programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030; zwraca uwagę na fakt, że wzmocnienie to jest również potrzebne w kontekście opracowywania informacji regionalnych i lokalnych, z myślą o zagwarantowaniu, że postępy docierają do wszystkich sektorów i na wszystkie obszary.

Bruksela, dnia 8 lutego 2017 r.

Markku MARKKULA

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
